

Ukmergės žinios

2021 m. kovo 2 d.

ANTRADIENIS

Nr. 16 (2618)

Kaina 0,50 EUR

ISSN 1392-852X

www.ukzinios.lt

Ukmergės rajono laikraštis

Floros Studija

GĖLIŲ ATSIĖMIMO PUNKTAS
Žiedo g. 1, Ukmergė, tel. 8 659 85978
Darbo laikas 10–16 val.

*su artėjančia
kovo 8-ąja*

El. p. florosstudija@gmail.com
 Floros studija

Judėjimo atlaisvinimas – ne visiems

Patruliai prie įvažiavimo į Ukmergę.

Gedimino Nemunaičio nuotr.

Policija sulaukia klausimų dėl judėjimo atlaisvinimo žiedinėse savivaldybėse. Kai kas nesupranta, ką tai reiškia.

Paiškinsime, kad žiedinėmis vadinamos Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių ir Vilniaus miestų bei jų rajonų savivaldybės. Kiekvienoje iš jų yra dvi – miesto ir rajono savivaldybės. Toks yra

administracinis suskirstymas.

Lig šiol ribojimas buvo draudžiamas, pavyzdžiui, tarp Vilniaus ir Vilniaus rajono, Kauno ir Kauno rajono, Šiaulių ir Šiaulių rajono savivaldybių.

Tai gyventojams kėlė daugybę nepatogumų.

Nuo praėjusios savaitės šie judėjimo ribojimai panaikinti.

Nukelta į 7 p.

Lietuvos pašte pradeda veikti išmanusis skirstymas

„Ukmergės žinių“ prenumerata nuo šiol pirmiausia taip pat keliaus į šį Lietuvos pašto Vilniaus logistikos centrą. Čia bus išskirstyta ir grįš į Ukmergę...

Lietuvos pašto Vilniaus logistikos centre visiškai pereita prie išmanaus skirstymo. Nuo kovo 1 d. siuntų bei laišku skirstymas tapo centralizuotu. Pokyčiai palies ir pašto skyrių veiklą regionuose.

„Automatizuotas skirstymas leis užtikrinti šiuolaikiškas pašto paslaugas ir geresnę paslaugų kokybę. Tai yra didžiausia Lietuvos pašto investicija per visą Nepriklausomybės laikotarpį. Vykstant dideliems pokyčiams, pereina-

muoju laikotarpiu gali pasitaikyti laikinų nesklaidumų. Iš anksto už juos atsiprašome klientų“, – sako Lietuvos pašto Tinklo padalinio direktorius Jonas Sadauskas.

Vienas pagrindinių pokyčių, kurį gali pajusti gyventojai, tai – pasikeitęs laiškininkų ar kurjerių pristatomų laišku, siuntų bei prenumeratos pristatymo laikas – dėl pasikeitusių logistinių procesų jis gali būti šiek tiek vėlesnis.

Nukelta į 2 p.

Archyvai – tautos istorijos dalis

Vilniaus regioninio valstybės archyvo dokumentų saugykla.

Vilma NEMUNAITIENĖ

Seimas šiuos metus yra paskelbęs Archyvų metais, o tai – proga susipažinti su šių įstaigų, kuriose kaupiami patys įvairiausi dokumentai, istorija ir veikla.

Vilniaus regioninio valstybės archyvo Dokumentų saugojimo ir apskaitos vyresnioji specialistė Edita Rimkė apie archyvus kalba labai iškiliai. „Juose sukaupta valstybės istorija, žmonių gyvenimai. Visa tai saugoma, tausojama“, – sako ji.

Pasakojo, kad prieš 25-erius metus, 1996 m. balandžio 1 d., istorinio, kultūrinio paveldo išsaugojimui buvo įkurtas Vilniaus apskrities archyvas. Po metų Ukmergėje įsteigtas jo filialas, kuris veikė iki 2006 m.

2017 m. sausio 1 d. Vilniaus apskrities archyvas buvo pertvarkytas į Vilniaus regioninį valstybės archyvą. Per du dešimtmečius jis sukaupė labai daug pokario ir Nepriklausomos Lietuvos laikotarpio vertingų dokumentų.

Tarp jų – buvusio Architektūros

muziejaus dokumentų kolekcijos, Paminklų restauravimo, Miestų statybos, Respublikinio žemėtvarkos projektavimo, Biotechnologijos instituto, Vilniaus senamiesčio restauravimo direkcijos sukauptos medžiagos. Taip pat Širvintų, Ukmergės, Trakų, Švenčionių, Vilniaus, Šalčininkų, Eišiškių, Anykščių, Ignalinos, Molėtų, Utenos ir Zarasų rajonų teismų, žemėtvarkos, vietos valdžios institucijų, mokyklų, bibliotekų dokumentai.

Nukelta į 7 p.

Nekilnojamasis turtas senamiestyje – našta ar privilegija?

„Pigiausių medžiagų naudojimas – pražūtingas autentikai“, – teigia ekspertai.

Gedimino Nemunaičio nuotr.

Ukmergės senamiestis – vienas iš nedaugelio Lietuvoje pripažintų paveldo objektų. Turbūt kiekvienas ukmergiškis turi savo nuomonę, kaip jis turi būti tvarkomas. O kokias išvagas apie senamiestį pateikia ekspertai?

Skaistė VASILIAUSKAITĖ-DANČENKOVIENĖ

Vytauto Didžiojo universiteto Menų fakulteto Menotyros katedros lektorė-ekspertė, daktarė Jolita Butkevičienė atkreipia dėmesį, kad Ukmergė yra turtinga savo istorija, o miesto plano schema įtraukta į visus Lietuvos urbanistikos istori-

jos leidinius. Jos teigimu, istorija traukia turistus ir kelia pasididžiavimo, pagarbos jausmą, tad rajono strategijos kūrėjai turėtų šiomis galimybėmis pasinaudoti suteikdami daugiau žinių apie miesto istoriją tiek gyventojams, tiek svečiams. Dabar, jos manymu, apie tai trūksta informacijos.

Nukelta į 7 p.

Judėjimo atlaisvinimas – ne visiems

Atkelta iš 1 p.

Pavyzdžiui, asmuo, gyvenantis Vilniaus miesto savivaldybėje, gali vykti į Vilniaus rajono savivaldybę. Tačiau jis negali vykti į šalia esančias Trakų ar Elektrėnų rajonų savivaldybes. Asmuo, gyvenantis Kauno rajono savivaldybėje, gali vykti į Kauno miesto savivaldybę, tačiau negali vykti į gretimą Jonavą. Minėtos savivaldybės, nors ir besiribojančios, nelaikomos „žie-

dinėmis“ ir jose toliau taikomi judėjimo ribojimai.

Ukmergė nėra žiedinė savivaldybė, taigi, dabartiniai atlaisvinimai jos nepalietė. Ir toliau negalime be rimtos priežasties vykti į kitus rajonus.

Ukmergės rajono policijos komisariato vadovas Saulius Kazlauskas pasakojo, kad patruliavimas prie įvažiavimų į Ukmergę šiuo metu vyksta pagal nustatytą planą.

Jis nebėra toks griežtas kaip karantino pradžioje – vyksta tik

tam tikru iš anksto nustatytu laiku. Stabdomi ne visi automobiliai, o pasirinktinai.

Pasak komisariato vadovo, viena iš dažnesnių situacijų – Ukmergę tranzitu kertantys, pavyzdžiui, iš Utenos į Kauną važiuojantys vairuotojai. Jie yra nukreipiami aplinkkelio.

Priminė, kad norint lankyti sergančius vienišus artimuosius, privalu turėti leidimą. Vien tik gražus prašymas tikrai negalioja.

UŽ inf.

Archyvai – tautos istorijos dalis

Atkelta iš 1 p.

Jie ne tik tausojami saugyklose – archyve taip pat rengiamos virtualios parodos, seminarai, organizuojamos ekskursijos.

Sukurta ir Elektroninio archyvo informacinė sistema, teikiamos skenavimo, fotografavimo paslaugos. Taip suteikiamos sąlygos vartotojams greičiau surasti, pasinaudoti, išsaugoti reikiama informacija.

Vilniaus regioniniame valstybės archyve saugoma nemažai su Ukmerge susijusių dokumentų.

„Turime daug dokumentų: nuo kolūkių iki apylinkių vykdomųjų komitetų, teismų, apylinkių tarybų ir viršaičių... Taip pat agrarinės reformos tarnybų veiklos dokumentus.

Saugome Ukmergės Jono Basanavičiaus gimnazijos, Ukmergės kraštotyros muziejaus, Ukmergės Vlado Žvirblio pedagoginės mokyklos, Ukmergės kultūros rūmų veiklos dokumentus.

Taip pat turime Siesikų (Daugailių) buvusio dvaro parko, buvusio Tuijėnų dvaro parko inventORIZACIJOS medžiagas, Ukmergės rajono gamtos ir kultūros paminklų žemėlapi, Ukmergės rajono gamtos, istorijos ir kultūros paminklų planus, Ukmergės senamiesčio kvartalo Nr. 1 istorinius tyrimus. Labai daug ką galima pas mus rasti nuo dokumentų iki nuotraukų“, – su Ukmerge susijusius dokumentus vardijo E. Rimkė.

Pasidomėjus, kokių dokumentų dažniausiai ieško atvykstantys

ukmergiškiai, sako, kad – darbo stažui reikalingų dokumentų, kai prasidėjo žemės grąžinimo procesai, dažniausiai ieškojo žemės dokumentų.

Pažymi, kad jų archyve saugomi dokumentai taip pat buvo panaudoti ir leidžiant įvairius leidinius bei knygas. 2010 m. išleista knyga „Vilniaus Bernardinų kapinės 1810–2010“; 2012 m. – leidinys „Vilniaus paminklai. Kaitos istorija, 2015 m. – „Plastinis Vilniaus planas iš Vilniaus geto. Aplinkybės, liudijimai, autoriai“ bei kiti leidiniai.

Pasak pašnekovės, archyvas yra ne tik uždara patalpa su išsaugotomis bylomis, kabinetais, bet ir galimybė prakalbinti lapus, kurie išsako tautos žaizdas, to laikotarpio kūrėjų džiaugsmus ir rūpesčius.

Nekilnojamasis turtas senamiestyje – našta ar privilegija?

Atkelta iš 1 p.

Ar kultūros paveldas yra našta, ar privilegija? Pasak J. Butkevičienės, viena esminių priežasčių, kodėl paveldas, kuriuo turėtume didžiuotis ir džiaugtis kaip privilegija, tampa našta, kalbėtoja nurodė nepakankamą ryšį tarp miesto ir jo gyventojų.

Ryšys su vietove formuojasi iš kartos į kartą, kada žmogus jaučia, jog čia yra jo šaknys, kad ši vieta yra jo, jo tėvų, senelių ir prosenelių.

J. Butkevičienės pastebėjimu, Ukmergės istorija rodo, kad miesto gyventojai ne sykį buvo ištremti, išnaikinti, pakeisti kitais. Iki I pasaulinio karo Ukmergėje buvo stiprios ir gausios žydų bei lenkų bendruomenės, kurių po I ir II pasaulinių karų mūsų mieste beveik nebeliko, inteligentija buvo ištremta.

O sovietmečiu gyvavusi paskyrimų praktika neleido ir neskatino glaudaus ryšio su savo gimtuoju miestu. Todėl dabartiniai Ukmergės gyventojai nėra taip išsiskynę, susigyvenę su miestu, kaip galėtų būti kitomis istorinėmis aplinkybėmis. Tai būdinga ne tik Ukmergei, bet ir kitiems seniesiems Lietuvos miestams.

J. Butkevičienės manymu, nejausdami ryšio su vietove, pasididžiavimo jos istorija, žmonės nemato būtinybės saugoti ją, kaip paveldą. Nes supančios aplinkos nelaiko savastimi. O istorija yra kapitalas ir tai reikėtų išsąmoninti. „Istoriškai susiklosčiusios miestų dalys, o ne daugiabučių kvartalai, yra traukos laukai“, – akcentavo ji. Paveldosaugos reikalavimai orientuoti ne į ribojimus, bet į išsaugojimą. Taip juos reikėtų suprasti. Tinkamai prižiūrimas paveldas didina turimo turto vertę.

Aikščių trauka

Jau kurį laiką Ukmergės mieste vyksta darbai – tvarkomos aikštės prieš savivaldybės administracijos

pastatą bei kraštotyros muziejų, parkas, jau užbaigti darbai aikštėje prie turgavietės. Turime surenovotą aikštę priešais kultūros centrą.

Architektas, Statybos ir architektūros teismo ekspertų sąjungos pirmininkas, teritorijų planavimo specialistas Gintautas Tiškus sako, kad svarbu vaizdas, kuris siejamas su architektūrine aplinka, identitetas, prieigos, trauka įvairioms tikslinėms grupėms, pasiekiamumas, patogumas bei funkcionalumas, kintantis pagal sezoniskumą. Ar netoliese yra autobusų stotelė, ar aikštėje yra suolelių, pavėsio zonų, apšvietimas, ar yra veiklų skirtingoms interesų grupėms? Paaugliui svarbu galimybė važinėti riedlente, kad veiklą nemo-kamas internetas, o vyresnio amžiaus žmogui norisi ramybės.

Eksperto teigimu, aikštės turi būti suprojektuotos taip, kad jose sau vietą ir veiklą galėtų atrasti kuo įvairesnė publika, nes jos skirtos visiems. „Aikštėse turi virti gyvenimas“, – sako G. Tiškus. Nemažą reikšmę turi administravimas, numatant tradicinius renginius bei kitas veiklas. Vertinami struktūriniai, socialiniai, kultūriniai ir psichologiniai aspektai, nuo lokacijos, paveldosauginės vertės iki emocinio fono.

G. Tiškaus pastebėjimu, aikštė ar skveras turi būti „ne proginė, o kasdien miestiečių naudojama erdvė“. Turistų trauką didina edukaciją leidžiantys patirti dalykai. Anot jo, projektuojant viešąsias erdves gyventojų įtraukimas į diskusiją yra būtinas, nes kitu atveju, pradėjus vykdyti rekonstrukciją, gali kilti nepasitenkinimas. „Labai svarbu, kad rekonstrukcija kiltų ne dėl lėšų įsisavinimo, o iš reikmės, įvertinus, kokios savybės netenkina, ieškant, ką ir kaip reikia pagerinti.“

Užklaustas apie jau įgyvendintus bei dabar įgyvendinamus

projektus, G. Tiškus atsakė, kad laikas parodys, kaip juos vertinti. Praėjus keletui metų, pasimatys, ar priimti sprendimai buvo teisingi, o darbai atlikti kokybiškai.

Situacija taisytina

Vilniaus Gedimino technikos universiteto Architektūros fakulteto docentas Dalius Vrubliauskas 2019 metų pavasarį kartu su studentais vykdė fragmentinį Ukmergės senamiesčio pastatų tyrimą, atliko 50-ies statinių Gedimino, Kauno, Žuvų gatvėse, Kęstučio aikštėje apžiūrą ir įvertino architektūrinių požįuriu.

Pasak jo, didelę įtaką senamiesčiui daro inžinerinių, komunikacinių tinklų bei kelių tiesimas. Dėl šių darbų didžioji dalis senamiesčio pastatų prarado savo estetines savybes.

Daugelyje vietų matyti cementizacija, kuri „žlugdo autentiškas medžiagas“. Tendencija naudoti pigiausias medžiagas, pavyzdžiui, plastiką, sunaikina pagrindinių fasadų autentiškumą, o industrializuoti elementai užgožia tradicinius.

Neišnaudojami plotai veikalai – stogų kampai leidžia įžiūrėti plėtros galimybes, nekeičiant statinių formos.

Atkreipia dėmesį, kad šiais klausimais mažai komunikuojama su visuomene.

Tačiau, pasak docento, situacija taisytina. Pavyzdžiui, išleidus informacinį leidinį, kuriame būtų pristatoma miesto tapsmo istorija, senamiesčio pastatų savitumas, pateikiamos tvarkybos taisyklės, kaip prižiūrėti paveldą, kad jis išlaikytų savo vertę ir kurtų gerovę, bei jį padalijus senamiesčio pastatų savininkams, jie įgautų daugiau žinių ir labiau įvertintų savo turtą. Tada kiltų ir pagarba, ir pasididžiavimo jausmas, ir didėtų motyvacija išsaugoti paveldą, į jį investuojant.

PASAULYJE

Čekas Davidas Venclas ežere prie Taplicės, panėręs po ledu, įveikė daugiau kaip 80 metrų atstumą, pranešė naujienų agentūra CTK. Sportininkas nenaudojo jokių pagalbinių priemonių ir vilkėjo tik maudymosi glaudes. Distanciją jis įveikė per 1 min. ir 35 sek. Čekas tikisi, kad jo pasiekimas bus įtrauktas į Gineso rekordų knygą. Ligšiolinis rekordas plaukiant po ledu be plaukmenų ir nardymo kostiumo yra 76,2 metro. Danas Stigas Severinsenas jį pasiekė 2013-aisiais. Siekiant tokio rekordo, numatyta sąlyga, kad ledo storis turi būti ne mažiau kaip 30 cm.

■ ■ ■

Zimbabvės teismas leido suimti šalies vyriausiąją epidemiologę Portią Manangazirą, kaltinamą prisidėjus prie lėšų, skirtų kovai su koronaviruso pandemija, eikvojimo. Tai pranešė PAR naujienų portalas „Eyewitness News“. Įtariama, kad P. Manangazira priėmė į darbą 28 savo giminaičius ir išleido sumą, ekvivalentišką 205 tūkst. eurų, iš kovos su koronavirusu fondo, nesilaikydama nustatytų taisyklių.

■ ■ ■

Vengrijos ministras pirmininkas Viktoras Orbanas laiko pateisinamu rusiškos vakcinos nuo koronaviruso „Sputnik V“ naudojimą šalyje, kadangi jos specialistai šį preparatą sertifikavo. „Žmonių gyvybės ir sveikatos apsauga yra svarbiau už politinius aspektus, kaip ir už geopolitiką“, – sakė Vengrijos Vyriausybės vadovas. Anot jo, iš vakcinos daryti politinį klausimą yra neatsakinga, o ES pernelyg lėtai sertifikuoja vakcinas. „Sputnik V“ vakcina patvirtinta naudojimui daugiau kaip 30 šalių.

■ ■ ■

Prancūzijos prezidento virtuvės šefas Guillaumas Gomezas po ilgų metų tarnybos šiame poste nusprendė jį palikti. „Prabėgo 25-eri metai nuo mano pirmosios dienos Eliziejaus rūmuose, kai po susitikimo su prezidentu Jacquesu Chiracu aš pradėjau eiti savo pareigas Prancūzijos pirmųjų namų virtuvėje“, – rašė jis. Pasak 42-ejų metų virtuvės šefo, per keturių prezidentų valdymo laikotarpį jam vadovaujant buvo pagaminta daugiau kaip 2 mln. patiekalų valstybės vadovo svečiams ir administracijos darbuotojams, jis stengėsi prisidėti prie prancūzų kultūros ir kulinarijos paveldo propagavimo. „Dabar aš norėčiau tam skirti visas jėgas“, – pažymėjo G. Gomezas. 2012 metais prezidentas Nicolas Sarkozy jam įteikė nacionalinio ordino „Už nuopelnus“ riterio ženklą.

■ ■ ■

Eidamas 63-iusius metus mirė lietuvių tapytojas Aleksandras Vozbinas. LRT.lt žiniomis, velionis sirgo COVID-19 ir mirė nuo komplikacijų. A. Vozbinas nuo 1990 m. buvo Lietuvos dailininkų sąjungos (LDS) narys, nuo 1997 m. – LDS tarybos narys. Dalyvavo per 300 parodų Lietuvoje ir užsienyje, per 30 autorinių parodų. Organizavo ir kuravo simpoziumų, plenerų, parodų projektus Lietuvoje ir užsienyje. Tapytojo kūrinių yra įsigiję Lietuvos dailės muziejus, Lietuvos dailės fondas, Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Šardžos meno muziejus.

■ ■ ■

Saudo Arabijos sosto įpėdiniui princui Mohammedui bin Salmanui atlikta apendicito operacija, pranešė valstybinė žiniasklaida. Ji pavyko sėkmingai, 35-erių metų amžiaus princas, laikomas de facto šalies vadovu, išleistas iš ligoninės tą pačią dieną. Nuo 2017 metų, kai princas Mohammedas buvo paskirtas sosto įpėdiniu, jis įgavo plačius įgaliojimus. Princas prižiūrėjo esminę Saudo Arabijos pertvarką jos šiuolaikinėje istorijoje, sukrėsdamas ultrakonservatyvią šalį įvairiomis ekonominėmis ir socialinėmis reformomis. Taip pat vadovavo susidorojimui su kritikais, tarp kurių dvasininkai, aktyvistai ir karališkosios šeimos nariai.

■ ■ ■

JAV roko legenda 71-erių Brucas Springsteenas dėl alkoholio vartojimo viešai turės sumokėti baudą. Atlikėjas buvo sulaikytas lapkritį parke prie Atlanto pakrantės, jo gimtojoje Naujojo Džersio valstijoje. Jis gėrė alkoholį ir važiavo motociklu. Tačiau alkoholio testas parodė ženkliai mažesnį promilijų kiekį nei leidžiama valstijoje. Kad B. Springsteenas buvo sulaikytas, paskelbta tik vasarį, kai atlikėjas per amerikietiško futbolo finalą pasirodė reklaminiame klipe prie „Jeep“ automobilio vairo. „Jeep“ tada laikinai atšaukė šią reklamą.

■ ■ ■

Prahos zoologijos sode koronavirusu užsikrėtė gorila ir du liūtai. Jiems pasireiškė silpni simptomai. Mėginiai bus tiriami nuodugniau, kad būtų nustatyta viruso atmaina. Manoma, kad, „nepaisant atsargumo priemonių“, gyvūnams virusą perdavė juos prižiūrintis personalas. Tai rodo ir kitų zoologijos sodų patirtis. Prahos zoologijos sodas laikomas vienu didžiausių traukos centrų Čekijoje. Čia 58 hektarų plote gyvena daugiau kaip 680 gyvūnų rūšių. Dėl pandemijos Prahos zoologijos sodas jau daug mėnesių yra uždarytas visuomenei.

BALTARUSIŠKŲ BRIKETŲ IŠPARDAVIMAS Dviejų maišų kaina – 85 Eur Nemokamas pristatymas Kokybę garantuojame Tel. 8 650 25576	PARDUODAME kauliųjų skerdieną puselėmis: lietuvišką svilintą (1 kg – 2,75 Eur), lenkišką (1 kg – 2,55 Eur) Atvežame. Tel. 8 607 12690
UTILIZUOJAME AUTOMOBILIUS. SUPERKAME VAŽIUOJANČIUS IR NEVAŽIUOJANČIUS AUTOMOBILIUS Išsivežame patys. Atsiskaitome vietoje. Išrašome sunaikinimo dokumentus. Tel. 8 609 31414	